

Natuuronderzoek 't Loo-Kwartier Doetinchem 2007

ZELHEM, MEI 2007
RAPPORTNUMMER 0725
PROJECTNUMMER 0692

OPDRACHTGEVER

Gemeente Doetinchem | Postbus 9020, 7000 HA Doetinchem | T 0314 399617
Contactpersoon: Dhr. N. Everdij

OPDRACHTNEMER

Stichting Staring Advies
Hummeloseweg 85, 7021 KN Zelhem | T 0314 641910 | F 0314 641909
info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl | Auteur: P. Dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Werkwijze	4
2	Gebiedsbeschrijving	6
3	Methode van onderzoek	7
3.1	Het ecologisch onderzoek	7
3.2	Methodiek veldonderzoek	7
3.3	Volledigheid veldinventarisatie	7
4	Resultaten natuuronderzoek 2005-2006	9
4.1	Flora	9
4.2	Broedvogels	9
4.3	Vleermuizen	9
4.4	Overige zoogdieren	10
4.5	Dagvlinders	10
5	Flora- en faunawet	11
6	Beschermde soorten en verwachte effecten	14
6.1	Broedvogels	14
6.2	Vleermuizen	14
7	Mitigatie	16
8	Conclusies en aanbeveling Flora- en faunawet	17

Conclusie	17
Aanbevelingen:	17
Bijlage	19
Bijlage 1: Onderzoeksmethodiek	20
Bijlage 2: Soortenlijst flora	22
Bijlage 3: Soortenlijst zoogdieren	23
Bijlage 4: Soortenlijst broedvogels	24
Bijlage 5: Verspreidingskaart flora	25
Bijlage 6: Verspreidingskaart zoogdieren	26
Bijlage 7: Verspreidingskaart broedvogels	27

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Doetinchem ontwikkelt de komende jaren op diverse plaatsen woningbouwlocaties in het zogenaamde Schilgebied ('Masterplan Schil'). 't Loo-Kwartier is een van de deelgebieden. De gemeente Doetinchem wil dit gebied omvormen tot een aantrekkelijke woon-werklocatie.

Stichting Staring Advies (SSA) voert in opdracht van de gemeente Doetinchem in het gehele 'Masterplan Schil' gebied inventarisaties uit naar in het gebied levende flora en fauna. De verzamelde data worden digitaal vastgelegd in KISAL, een databasetoepassing.

De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. De heer Everdij van de gemeente Doetinchem heeft daarom de Stichting Staring Advies gevraagd om een rapportage te maken van de verzamelde inventarisatiegegevens uit KISAL. Het doel van de rapportage is enerzijds om aan te kunnen geven of door de geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten flora en/of fauna, en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden; anderzijds vormt de rapportage een goede basis voor de inrichtingsplannen voor de toekomstige woon-werklocatie, en is de uitgangssituatie goed vastgelegd.

1.2 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen worden de volgende vragen beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ingreep in het betreffende gebied op de (strikt) beschermde soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervoltraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden worden de volgende soortgroepen gerapporteerd:

1. Flora

- Hogere planten

2. Fauna (gewervelde dieren)

- Broedvogels
- Zoogdieren

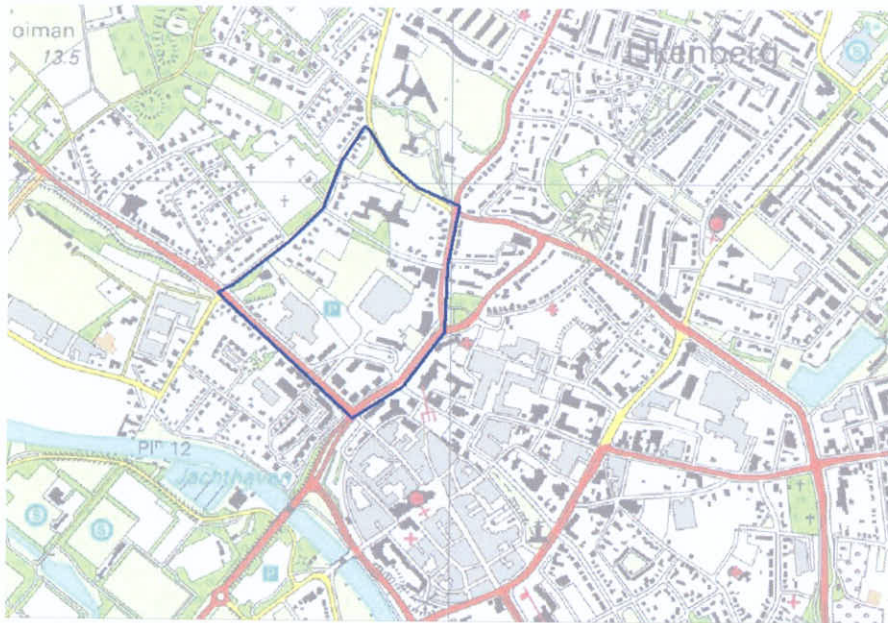
3. Fauna (ongewervelde dieren)

- Dagvlinders

De onderzoeksresultaten zijn uitgewerkt in totaalkaarten en gedigitaliseerd en verwerkt in KISAL, het databasesysteem voor natuurwaarnemingen dat door SSA ontwikkeld is. Hierdoor zijn de gegevens veelvuldig, uniform en voor iedere geijkte topografische achtergrond opvraagbaar. Stichting Staring Advies heeft de informatie zodanig voor de gemeente Doetinchem opgeslagen dat de gedigitaliseerde gegevens uitleesbaar zijn in vele andere digitale pakketten (GIS-applicaties, spreadsheets e.d.).

2 Gebiedsbeschrijving

't Loo-Kwartier ligt in de bebouwde kom van Doetinchem (zie figuur 1). Het plangebied ligt aan de westkant van Doetinchem, tussen de Dominee van Dijkweg, de Hofstraat, de Keppelseweg en de Loolaan.

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied.

3 Methode van onderzoek

3.1 Het ecologisch onderzoek

Om actuele gegevens over het voorkomen van beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en overige kwetsbare flora en fauna (aandachtsoorten) te verkrijgen is er in de periode maart 2006 - augustus 2006 een veldinventarisatie uitgevoerd.

3.2 Methodiek veldonderzoek

Het veldwerk is verricht volgens gestandaardiseerde methodieken (zie bijlage 1) en heeft plaatsgevonden in de periode maart-augustus 2006. De resultaten van deze inventarisaties zijn omgevormd tot "stippenkaarten" waarop per soortgroep de waarnemingen zijn samengevoegd tot locaties van voorkomen. Bij broedvogels zijn dat broedplaatsen of centra van territoria, bij de flora zijn het groeiplaatsen, bij de amfibieën de voortplantingsplaatsen of de roeplaatsen en bij de overige soortgroepen zijn het plekken waar individuen zijn waargenomen.

3.3 Volledigheid veldinventarisatie

In de onderzoeksperiode is de flora en fauna gedurende verschillende veldonderzoeken verspreid over het seizoen onderzocht. Voor een goede trefkans op reptielen, dagvlinders en libellen zijn gunstige weersomstandigheden bij het veldonderzoek van groot belang. De (meeste) soorten van deze diergroepen zijn op zonnige dagen met een temperatuur van 20-25 °C en weinig tot geen wind het gemakkelijkst te vinden. Bij het onderzoek is hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

Bij de overige soortgroepen zijn de weersomstandigheden minder doorslaggevend. Hier is het tijdstip van de dag voor het onderzoek belangrijker. Het gaat hierbij om met name storingsgevoelige soorten waaronder verschillende zoogdier- en broedvogelsoorten, zoals nachtaktieve soorten (vleermuizen).

Flora

Het floraonderzoek is in twee veldonderzoeken in de onderzoeksperiode uitgevoerd. Het floraonderzoek heeft zicht toegespitst op de aanwezigheid van beschermde soorten, soorten van de Rode Lijst en aandachtsoorten. Hiertoe zijn alle kansrijk geachte locaties bezocht. Aanwezige soorten zijn op kaarten genoteerd.

Gezien de onderzoeksintensiteit kan het flora-onderzoek als volledig worden bestempeld.

Broedvogels

Het onderzoek naar broedvogels heeft in de periode maart-juli 2006 plaatsgevonden. Hiernaast zijn aanvullende gegevens, verkregen uit de andere inventarisaties (overige soortgroepen), bij de territoriuminterpretatie meegenomen. Door het overzichtelijkheid van het onderzoeksgebied en het geringe oppervlak heeft het veldonderzoek een volledige beeld van de broedvogelbevolking opgeleverd.

Zoogdieren

Naar vleermuissoorten is in de avonduren en 's nachts m.b.v. een bat-detector gericht onderzoek verricht. Dit werk is door een vleermuisdeskundige verricht. Het merendeel van de veldonderzoeken is in 2006 uitgevoerd. De weersomstandigheden (periodes met langdurig warm en droog weer) waren in de zomer van 2006 voor een goed vleermuisonderzoek ideaal.

Amfibieën

Door het ontbreken van geschikte voortplantingsbiotopen in de vorm van plassen, vijvers en watervoerende sloten en greppels is het geschetste beeld ten aanzien van het voorkomen van amfibieën zeer volledig.

Reptielen

Door het ontbreken van geschikte voortplantingsbiotopen is het geschetste beeld ten aanzien van het voorkomen van reptielen zeer volledig.

Vissen

Door het geheel ontbreken van geschikte biotopen in de vorm van plassen, vijvers en watervoerende sloten en greppels is het geschetste beeld ten aanzien van het voorkomen van vissen zeer volledig.

Ongewervelden (Dagvlinders en libellen)

Onderzoek naar ongewervelden (dagvlinders en libellen) vond plaats tijdens gunstige weersomstandigheden (zonnig, weinig wind en een temperatuur tussen 18 en 28 °C). Omdat de te onderzoeken soortgroepen vaak specifieke eisen aan hun leefomgeving stellen heeft het onderzoek zich geconcentreerd op deze specifieke locaties. Hierdoor kan het onderzoek als volledig worden beschouwd.

4 Resultaten natuuronderzoek 2005-2006

4.1 Flora

4.1.1 Flora- en Faunawet

Van de in het onderzoeksgebied aangetroffen soorten hogere planten staan 2 soorten vermeld in de Flora- en faunawet. Gewone vogelmelk en Akkerklokje staan in Tabel 1 van de Flora- en faunawet.

4.2 Broedvogels

4.2.1 Flora- en Faunawet

Alle in het gebied aangetroffen broedvogels zijn streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet.

4.2.2 Natuurwaarde

In het onderzoeksgebied is 1 vogelsoort aangetroffen die vermeld staan op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. Dit is de Grauwe Vliegenvanger.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Flora- en Faunawet

Alle in het gebied aangetroffen vleermuizen staan in tabel 3 van de Flora- en faunawet en zijn streng beschermd krachtens deze wet en de Europese Habitatrichtlijn.

De volgende vleermuissoorten zijn in het gebied aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

4.3.2 Natuurwaarde

Enkele deelgebieden worden door vleermuizen gebruikt als foerageergebied en/of vliegroue. Aan de westzijde van het plangebied wordt de Loolaan intensief gebruikt als vliegroue (zie Bijlage 4). Daarnaast wordt de Frielinkstraat intensief gebruikt als foerageergebied. Voor de rest van het gebied zijn enkele waarnemingen van foeragerende vleermuizen bekend.

4.4 Overige zoogdieren

4.4.1 Flora- en Faunawet

Naast de genoemde vleermuizensoorten is nog 1 beschermde zoogdierensoort aangetroffen. Het gaat hierbij om de Steenmarter die genoemd staat in tabel 2 van de Flora- en faunawet.

4.4.2 Natuurwaarde

Steenmarters komen in veel stedelijke gebieden voor. De soort is in het onderzoeksgebied tweemaal waargenomen, maar maakt waarschijnlijk van het gehele gebied gebruik als foerageergebied.

De aanwezigheid van de egel kon niet worden aangetoond; waarschijnlijk komt deze insecteneter hier wel voor. Mogelijk komt ook het konijn voor in het onderzoeksgebied. Verder is er door het ontbreken van gericht muizenonderzoek m.b.v. life-traps geen goed beeld verkregen van de aanwezige muizen en spitsmuizen die waarschijnlijk in het gebied voorkomen.

4.5 Dagvlinders

4.5.1 Flora- en Faunawet

Er zijn geen wettelijk beschermde soorten dagvlinders in het onderzoeksgebied aangetroffen.

5 Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën (zie bijlage 1), elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening.

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 ff-wet)	"Lichte" toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten (tabel 3 ff-wet)	"Uitgebreide" toets	"Uitgebreide" toets

Tabel 1. Beschermingsregimes Flora- en faunawet.

In de tabel wordt melding gemaakt van de gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft. In het plangebied is geen gedragscode van toepassing.

Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

"Lichte" toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de "lichte" toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht.

"Uitgebreide" toets

Ontheffingsaanvragen voor streng beschermde soorten worden volgens een uitgebreide toetsing beoordeeld. Niet alleen moet worden aangetoond dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen, tevens moet worden aangetoond dat er geen bevredigend alternatief voor de activiteit is en deze dwingende redenen van groot openbaar belang (met inbegrip van redenen van sociale of economische aard) dan wel het milieu dient. Werkzaamheden die niet vallen onder de noemer natuurbeheer moeten bovendien zodanig

worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen. Dit houdt in dat er geen "wezenlijke invloed" op beschermde soorten is en dat schade aan de soorten zoveel mogelijk wordt voorkomen, bijvoorbeeld door het nemen van mitigerende en/of compenserende maatregelen.

Zorgplicht

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

5.1 Beschermde soorten

Flora

Van de in het onderzoeksgebied aangetroffen soorten hogere planten staan 2 soorten vermeld in de Flora- en faunawet: Gewone vogelmelk en Akkerklokje.

Beide plantensoorten staan in Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Er geldt dus automatisch een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Broedvogels

Alle in het plangebied aangetroffen broedvogels staan vermeld in de Flora- en faunawet.

Broedvogels zijn streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet. Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het doden, verstoren, en anderszins verontrusten niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Er dient dan ook nadrukkelijk rekening mee gehouden te worden dat de geplande werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd. Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de aanwezige soorten, ligt tussen 1 maart en 31 juli. Het feit dat de Grauwe Vliegenvanger op de nationale Rode Lijst staat heeft geen wettelijke consequenties.

Vleermuizen

Alle in het gebied aangetroffen vleermuizen (Gewone Dwergvleermuis en Laatvlieger) zijn streng beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Europese Habitatrichtlijn. Dit geldt voor verblijfplaatsen, en in iets mindere mate ook voor vliegroutes en foerageergebieden. Vleermuizen staan in tabel 3 van de Flora en faunawet.

Overige zoogdieren

De Steenmarter staat in tabel 2 van de Flora- en faunawet en is daarmee strenger beschermd. Er is echter geen verblijfplaats gevonden van de Steenmarter. Het plangebied wordt alleen als foerageergebied gebruikt. Ontheffing is niet nodig. Wenselijk is om de locatie waar Steenmarter is aangetroffen (onder andere het groen aan de Frielinkstraat) te sparen bij de realisatie van het inrichtingsplan. In de laatste ons bekende versie van het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (November 2006) is dit ook het geval.

Amfibieën

Er zijn geen wettelijk beschermde amfibieënsoorten in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Reptielen

Er zijn geen wettelijk beschermde reptielensoorten in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Vissen

Er zijn geen wettelijk beschermde vissoorten in het onderzoeksgebied aangetroffen.

Ongewervelden (dagvlinders en libellen)

Er zijn geen wettelijk beschermde soorten dagvlinders en/of libellen in het onderzoeksgebied aangetroffen.

6 Beschermde soorten en verwachte effecten

6.1 Broedvogels

In de Flora- en faunawet zijn in principe alle vogels en hun nesten tijdens de broedtijd streng beschermd, verstoring dient dan strikt voorkomen te worden. Werkzaamheden dienen dan ook zo veel mogelijk buiten de broedtijd te geschieden (van 1 maart tot 31 juli).

6.2 Vleermuizen

Voorkomen in het plangebied

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Delen van het plangebied worden wel intensief als foerageergebied gebruikt door beide soorten. De vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen als de aanwezige laanbomen op hun foerageerroute.

De meeste vleermuissoorten zijn erg lichtschuw. De meeste soorten vliegen uit in de (late) schemering en vaak pas als het al echt donker is. Sommige soorten, waaronder de gewone dwergvleermuis, kiezen later op de avond en 's nachts echter ook lampen als jachtgebied. Dit levert een geconcentreerd insectenaanbod en daarmee mogelijk een voordeel voor vleermuizen. Anderzijds kan een teveel aan licht door verstoring van de normale levenscyclus van insecten weer tot afname van het voedselaanbod leiden, en is licht voor diverse andere vaak zeldzamere soorten ook in het jachtgebied een versturende factor.

Beoordeling effecten toekomstige situatie

Handhaving opgaande en andere groenstroken is aan te bevelen voor het gebruik als vliegroute door gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Belangrijkste foerageerlocaties binnen het plangebied bevinden zich aan de Frielinkstraat, rond de ponyweide achter het Connexion-terrein en bij de Loolaan. Gewenst is om aanwezige groenstructuren te behouden. In de laatste ons bekende versie van het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (November 2006) is dit ook het geval. Daarnaast zal het toepassen van veel, voor vleermuizen, hinderlijk kunstlicht een nadelig effect hebben op de kwaliteit van het plangebied als foerageerlocatie voor de aangetroffen vleermuisensoorten.

Beoordeling effecten werkzaamheden

Aangezien vleermuizen alleen 's nachts actief zijn, worden ze tijdens het foerageren niet gestoord door de werkzaamheden. Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld, maar het is niet uit te sluiten dat vleermuizen verblijven in enkele oude bomen of geschikte panden in het projectgebied. Bij sloopwerkzaamheden en het kappen van bomen worden daarbij mogelijk vleermuizen verstoord.

Conclusie

- De inrichting van het plangebied heeft een blijvende verslechtering van het foerageergebied van vleermuizen tot gevolg, er is een toename van geluid en licht te verwachten en elementen binnen de vliegroute voor vleermuizen zullen verdwijnen.
- De inrichting van het plangebied heeft geen tijdelijke verstoring van vleermuizen tot gevolg. Werkzaamheden vallen niet samen met foerageertijden van vleermuizen.
- De inrichting van het plangebied heeft geen blijvende gevolgen voor verblijfplaatsen van alle vleermuizen tot gevolg. Er zijn geen verblijfplaatsen gevonden.
- De steenmarter die tweemaal waargenomen is in het gebied, is een cultuurvolger die het gebied na inrichting snel weer zal gaan bezoeken, zeker gezien het feit dat het gebied waar deze soort aangetroffen is, het gebied rond de Frielinkstraat grotendeels in zijn huidige groene staat gehandhaafd zal blijven en mogelijk zelfs verstrekt zal worden. Dit heeft tot gevolg dat deze soort in het gebied niet in zijn voortbestaan bedreigd zal worden.

7 Mitigatie

7.1 Broedvogels

Eventuele verstoringen voor de in hoofdstuk 6 genoemde soorten treedt alleen op gedurende de inrichtingswerkzaamheden. Wanneer de werkzaamheden worden afgestemd op belangrijke periodes in de jaarcyclus, wordt ernstige verstoring voorkomen. Het vermijden van de broedperiode die loopt van april tot en met juli is voldoende.

Soort werkzaamheden	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Inrichtingswerkzaamheden buiten broedvogelperiode												

Tabel 2. Werkzaamheden per periode

7.2 Vleermuizen

Verstoring van vleermuizen tijdens de werkzaamheden zal beperkt zijn aangezien vleermuizen voornamelijk 's nachts actief zijn. Overmatig gebruik van kunstlicht tijdens de bouwactiviteiten moet daarbij echter wel voorkomen worden. Wanneer bij de werkzaamheden verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen gemeden worden, wordt ernstige verstoring voorkomen. Als ingrepen aan de genoemde deellocaties wel noodzakelijk zijn, dan zijn deze ontheffingsplichtig, het huidige Stedenbouwkundig Programma van Eisen (November 2006) lijkt ingrepen op deze locaties niet tot gevolg te hebben. Bij het slopen van gebouwen gelden de volgende richtlijnen:

Met zorgvuldig slopen worden maatregelen bedoeld die voorkomen dat eventueel (nog) aanwezige vleermuizen in een pand niet gedood of verwond worden tijdens het slopen van het pand. De maatregelen zijn achtereenvolgens:

1. Slopen in relatief veilige periodes, zie tabel 7 bij temperaturen boven 10°C
2. Slopen door middel van 'strippen', d.w.z. alle uitwendige structuren zoals plaatwerk, dakpannen, daklijsten voorzichtig verwijderen zodat het gaat 'tochten' in het pand.
3. Gaten en grote openingen maken in de onderzijde van de buitenmuur van spouwmuren. Dit zorgt ervoor dat het microklimaat in de spouw ongunstig wordt als vleermuisverblijf en voorkomt (her)vestiging.

sloopwerkzaamheden	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec

Geen werkzaamheden in deze perioden												
Relatief veilige periode om werkzaamheden uit te voeren bij temperaturen boven 10 °C.												
Optimale periodes voor de geplande werkzaamheden. In deze periode de minste kans op verstoring.												

tabel 3 relatief veilige slooperperiodes

8 Conclusies en aanbeveling Flora- en faunawet

Conclusie

Verblijfplaatsen (zomerverblijven en kraamkolonies) van vleermuizen zullen door de werkzaamheden niet vernietigd worden.

Door de inrichting van het plangebied zal het plangebied mogelijk minder geschikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. Door de mogelijke toename van lichtintensiteit zullen de aanwezige lijnvormige elementen minder aantrekkelijk kunnen worden als foerageergebied en migratieroute. Enkele belangrijke groene elementen zullen verdwijnen waardoor de kwaliteit van het foerageergebied voor vleermuizen verslechterd.

Bovendien zijn de groenstructuren aan de Frielinkstraat groeiplaats van enkele (niet beschermde) KISAL-aandachtsoorten en 2 soorten van de Flora- en faunawet, tabel 1 (algemene soorten). Voor deze soorten is geen ontheffing nodig, echter duidt het gezamenlijk voorkomen van deze plantensoorten op een hoge natuurwaarde. Gewenst is om bij de realisatie van het plan deze groengebieden intact te laten en uit te breiden. Dit is ook van belang voor het beschikbaar blijven van het gebied voor de Steenmarter.

Er hoeft voor de uitvoering van de werkzaamheden geen ontheffing Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

N.B. Deze conclusie is gebaseerd op het huidige beschikbare Stedenbouwkundig Programma van Eisen (November 2006) waarin de bomen langs de Loolaan niet gekapt hoeven te worden. Kappen van de daar aanwezige bomen is ontheffingsplichtig. Ook het gebruik van kunstlicht moet zoveel mogelijk beperkt worden tijdens en na het inrichten in dit gebied. Daarnaast moeten te rooien bomen door een vleermuisexpert gecontroleerd worden op geschikte holten waar boombewonende vleermuizen kunnen huizen.

Aanbevelingen:

Vleermuizen:

Om de aanwezige lijnvormige elementen (foerageergebied en migratieroute) aantrekkelijk te houden is het wenselijk terughoudend te zijn met het belichten van deze elementen.

Geadviseerd wordt om de verlichting in de nabijheid van de lijnvormige elementen zoveel mogelijk naar beneden te richten met een zo laag mogelijke lichtintensiteit.

Bij kapwerkzaamheden aan bomen aan de Frielinkstraat bevelen we sterk aan om een vleermuisexpert te laten onderzoeken of er verblijfplaatsen zijn in de aanwezige bomen. Er zijn oude bomen aanwezig die potentieel verblijfplaats zijn voor vleermuizen. De 2 in het gebied aangetroffen soorten Gewone Dwergvleermuis en Laatvlieger verblijven over het algemeen in gebouwen, maar mogelijk bevinden zich verblijfplaatsen van de elders in het Schilgebied aangetroffen Rosse Vleermuis.

Bijzondere vegetatie:

Bij de te realiseren kruising tussen de Ruimzichtlaan en de bestaande Frielinkstraat wordt mogelijk de aangetroffen vegetatie beschadigd ter plaatse van de toekomstige kruising. Aanbevolen wordt om de toplaag met de aangetroffen plantensoorten te verwijderen en elders in te planten. Op figuur 2 is de locatie van de geplande kruising nabij de groeilocatie van onder andere Gevlekte Aronskelk en Gewone Vogelmelk zichtbaar. Stichting Staring Advies kan adviseren over de precieze locatie van de af te graven toplaag.

Figuur 2. Locatie te realiseren kruising

Aanwezige lijnvormige elementen:

Zoveel mogelijk het bestaande groen handhaven en integreren in het plangebied. Verder wordt het versterken van de aanwezige verbindingen sterk aangeraden.

Door bij de inrichting zo veel mogelijk inheems plantmateriaal aan te planten kunnen zich hier een verscheidenheid aan insecten en hogere planten vestigen. Hierdoor worden het voedselaanbod voor de vleermuizen vergroot en potentieel jachtgebied wordt uitgebreid. Door het nemen van bovenstaande aanbevelingen zullen de aanwezige vleermuizen in het gebied niet in hun voortbestaan worden bedreigd.

Bijlagen

Bijlage 1: Onderzoeksmethodiek

In het navolgende worden de toegepaste veldinventarisatie methodieken per soortgroep toegelicht.

Flora

In de onderzoeksperiode zijn twee veldronden uitgevoerd; een voorjaarsronde (april-mei 2006) en een nazomerronde (augustus-september 2005).

Het inventarisatiegebied is tijdens twee ronden geheel onderzocht. Tijdens het veldonderzoek zijn alle geselecteerde soorten (zowel FF-wet, Rode lijst en aandachtsoorten) op een veldkaart genoteerd. Per groeiplek is ook de abundantie (het aantal exemplaren per groeilocatie in aantalklassen) aangegeven. Om de flora goed in kaart te brengen is het gebied systematisch doorkruist.

Broedvogels

Het broedvogelonderzoek is uitgevoerd in de periode maart t/m juli 2006. Het was erop gericht om territoria van een aantal vooraf geselecteerde vogels (aandachtsoorten) vast te stellen. Losse waarnemingen van deze soorten die tijdens onderzoek naar andere soortengroepen zijn gedaan zijn toegevoegd. Gedurende 5 tellingen in de vroege ochtend is het gehele plangebied te voet onderzocht op broedvogels. Het onderzoek begon gemiddeld een uur voor zonsopkomst. De aangetroffen vogelsoorten werden op een veldkaart ingetekend.

Zoogdieren

- *Vleermuizen*

Om een indruk te krijgen hoe het onderzoeksgebied door vleermuizen gebruikt wordt, zijn in 2006 diverse nachtelijke excursies gehouden. Deze nachtexcursies zijn noodzakelijk om de aanwezigheid en de vliegpatronen van de verschillende vleermuissoorten aan te tonen. Het onderzoek is met behulp van een zgn. "bat-detector" uitgevoerd, waarbij de waarnemingen op een veldkaart zijn genoteerd. Naast de soort en het aantal individuen is ook het vertoonde gedrag (jagend, uitvliegend, langs vliegend etc.) genoteerd. Zodoende is er een goed beeld verkregen van de soortensamenstelling en de manier waarop vleermuizen het gebied gebruiken. Verder zijn zoveel mogelijk kolonies en andere verblijfplaatsen van vleermuizen in kaart gebracht.

- *Overige zoogdieren*

Overige zoogdieren werden zoveel mogelijk gedurende onderzoeksronden gericht op overige soortgroepen op een veldkaart genoteerd.

Amfibieën

Gezien het ontbreken van watervoerende sloten, poelen en plasjes werd bij aanvang van het amfibieënonderzoek de inschatting gemaakt dat er geen voortplantingsbiotopen van amfibieën in het plangebied te verwachten zijn.

In het plangebied is **niet** gericht naar amfibieën gekeken.

Reptielen (ringslang)

Gezien het ontbreken van voedselbiotoop (amfibierijke wateren), overgangsbiotopen (zonplaatsen en schuilmogelijkheden) en broeihopen is het plangebied ongeschikt als leefgebied van de ringslang.

In het plangebied is **niet** gericht naar de ringslang gekeken.

Vissen

Gezien het ontbreken van permanent watervoerende sloten welke in directe verbinding met de Oude IJssel staan werd bij aanvang van het vissenonderzoek de inschatting gemaakt dat er geen beschermde vissoorten in het plangebied aangetroffen kunnen worden.

In het plangebied is **niet** gericht naar beschermde vissoorten gekeken.

Dagvlinders

Het veldwerk is volgens de richtlijnen uitgevoerd bij voor dagvlinders gunstige weersomstandigheden (zonnig, weinig wind en temperatuur tussen 18 en 28 °C.). De aangetroffen vlinders zijn op een veldkaart genoteerd.

Libellen

Gezien het ontbreken van watervoerende sloten, poelen en plasjes werd bij aanvang van het libellenonderzoek de inschatting gemaakt dat er geen voortplantingsbiotopen van libellen in het plangebied te verwachten zijn.

In het plangebied is **niet** gericht naar libellen gekeken.

Bijlage 2: Soortenlijst flora

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet						
		Tabel 1: algemene soorten	Tabel 2: Overige soorten	Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB	Tabel 3: Soorten bijlage IV HR	Habitatrichtlijn: bijlage II	Habitatrichtlijn: bijlage V	Rode Lijst
Akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>							
Bosanemoon	<i>Anemone nemorosa</i>							
Geel nagelkruid	<i>Geum urbanum</i>							
Gevlekte aronskelk	<i>Arum maculatum</i>							
Gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>							
Kleine leeuwentand	<i>Leontodon saxatilis</i>							
Knoopkruid	<i>Centaurea jacea</i>							
Pinksterbloem	<i>Cardamine pratensis</i>							

Aandachtsoorten en wettelijk beschermde soorten.

Bijlage 3: Soortenlijsten zoogdieren

		Flora- en faunawet	Tabel 1: algemene soorten	Tabel 2: Overige soorten	Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB	Tabel 3: Soorten bijlage IV HR	Habitatrichtlijn: bijlage II	Habitatrichtlijn: bijlage V	Rode Lijst
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam								
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>								
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>								
Steenmarter	<i>Martes foina</i>								

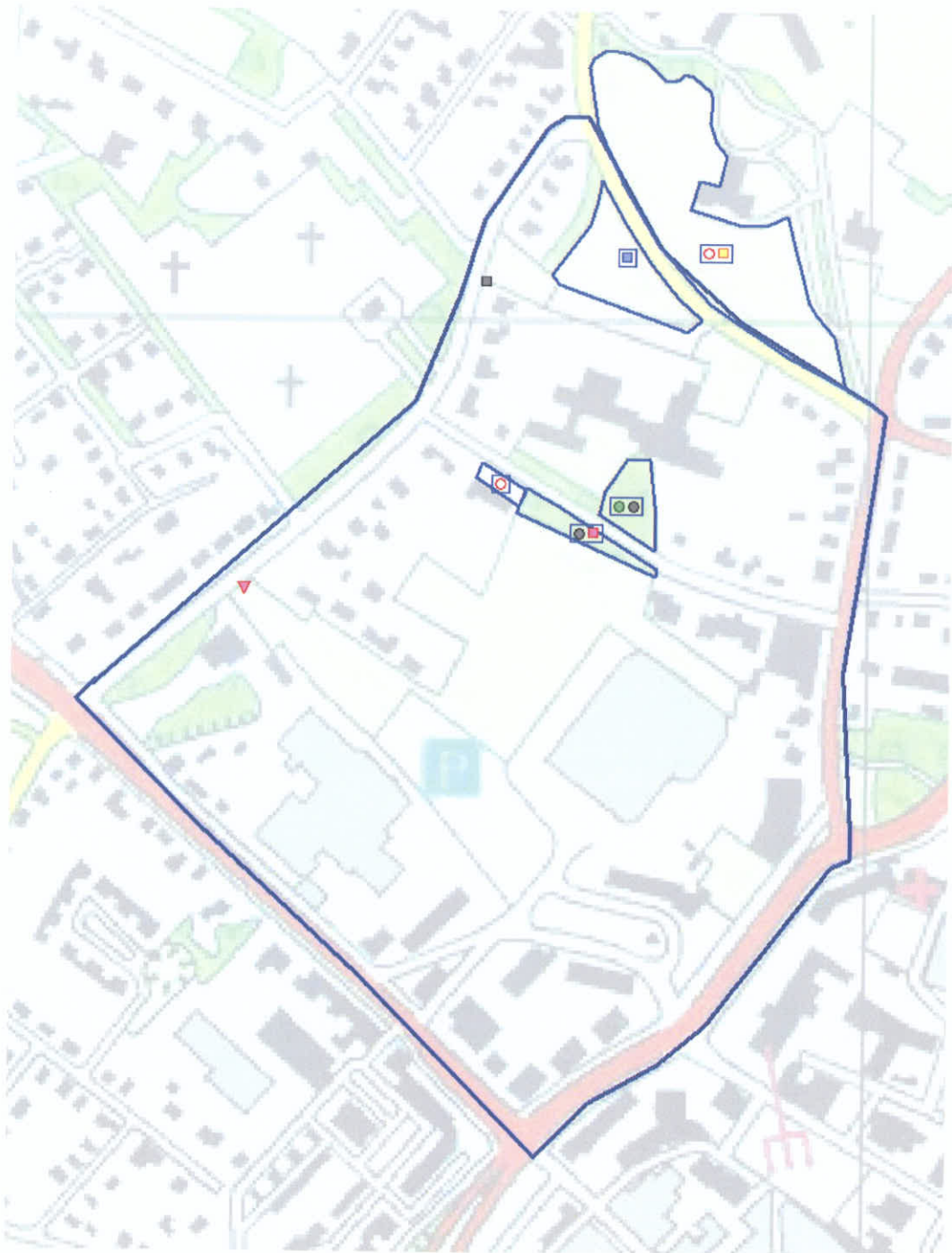
Aandachtsoorten en wettelijk beschermde soorten.

Bijlage 4: Soortenlijsten broedvogels

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Tabel 1: algemene soorten	Tabel 2: Overige soorten	Tabel 3: Soorten bijlage 1 AMvB	Tabel 3: Soorten bijlage IV HR	Habitatrichtlijn: bijlage II	Habitatrichtlijn: bijlage V	Rode Lijst
Boomkruiper	<i>Certhia Brachydactyla</i>								
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>								
Goudhaantje	<i>Regulus regulus</i>								
Kauw	<i>Corvus monedula</i>								
Grauwe Vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>								GE
Grote Bonte Specht	<i>Dendrocopus major</i>								
Zwarte Roodstaart	<i>Phoenicurus Ochruros</i>								
Bonte Vliegenvanger	<i>Ficedula Hypoleuca</i>								

Aandachtssoorten en wettelijk beschermde soorten.

Bijlage 5: Verspreidingskaart flora

Bijlage 2: verspreidingskaart flora

● Bosanemoon	● Gevlekte aronskelk	○ Pinksterbloem	■ Geel nagelkruid
□ Kleine leeuwentand	■ Knoopkruid	■ Akkerklokje	■ Gewone vogelmelk

Bijlage 6: Verspreidingskaart zoogdieren

Legenda bijlage 4: verspreidingskaart zoogdieren

- Steenmarter
- Dwergvleermuis
- Laatvlieger
- ← Vliegroute vleermuizen

Bijlage 7: Verspreidingskaart broedvogels

Legenda bijlage 4: verspreidingskaart broedvogels

▽ Grote Bonte Specht	▼ Zwarte Roodstaart	▼ Braamsluiper	▲ Goudhaantje
▲ Grauwe Vliegenvanger	▲ Bonte Vliegenvanger	▲ Boomkruiper	◆ Kauw